

Uchwała Nr 8/2008
Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny
Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
z dnia 29 lutego 2008 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

Na podstawie art. 65 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999

Komitet Monitorujący uchwala, co następuje:

§1

Zatwierdza się Plan Ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
Przewodniczący Komitetu Monitorującego

.....Piotr Calbecki.....

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

na lata 2007 - 2013

PLAN EWALUACJI

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Toruń, grudzień 2007

Spis treści

Spis treści	2
1. Wprowadzenie	3
2. Charakterystyka Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013	5
3. Główne kierunki działań związanych z ewaluacją RPO WK-P w okresie 2007-2013	8
3.1. Działania dotyczące realizacji ewaluacji w zakresie obszarów działania programu	8
3.2. Działania dotyczące budowy potencjału ewaluacyjnego	11
3.2.1. Budowa struktur odpowiedzialnych za proces ewaluacji	11
3.2.2. Rozpowszechnianie wiedzy i informacji na temat ewaluacji	12
3.2.3. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi	12
3.2.4. Rozwój metodologii badań ewaluacyjnych	12
4. Opis sposobu organizacji systemu ewaluacji	13
5. Terminy działań ewaluacyjnych, stanowiące zobowiązanie dla Instytucji Zarządzającej RPO WK-P, na lata 2007-2015	17
6. Finansowanie działań związanych z ewaluacją	18
SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	19
WYKAZ SKRÓTÓW	19
WYKAZ MATERIAŁÓW	19

1. Wprowadzenie

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 oraz na podstawie Wytycznych nr 6 z dnia 30 maja 2007 r. Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 państwa członkowskie zobowiązane zostały do przeprowadzania ewaluacji pomocy finansowanej z funduszy strukturalnych UE.

Ewaluacja (ocena) jest bardzo ważnym elementem procesu wdrażania funduszy strukturalnych. Jej wyniki umożliwiają określenie skuteczności i efektywności interwencji funduszy strukturalnych w realizację celów polityki spójności oraz pozwalają na podjęcie kroków poprawiających jakość działań współfinansowanych przez fundusze. Jej wyniki służą poprawie jakości programów, sygnalizują pojawiające się problemy i dostarczają informacji koniecznych do podejmowania decyzji. Ewaluacja jest definiowana jako osąd wartości interwencji publicznej dokonany przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów (skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności trwałości) i standardów. Ewaluacja oparta jest na specjalnie w tym celu zebranych i zinterpretowanych informacjach za pomocą odpowiedniej metodologii. Według rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (art. 47) celem oceny jest „poprawa jakości, skuteczności i spójności pomocy funduszy oraz strategii i realizacji programów operacyjnych w odniesieniu do konkretnych problemów strukturalnych dotyczących dane państwa członkowskie i regiony, z jednoczesnym uwzględnieniem celu w postaci trwałego rozwoju i właściwego prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego oddziaływania na środowisko oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

Ewaluacja łączy w sobie elementy z dziedziny ekonomii, nauk społecznych, nauk politycznych, geografii, statystyki itp. Jest instrumentem stałego podnoszenia jakości prowadzonych działań i standardem dobrego zarządzania. Ewaluacja jest również procesem demokratycznym i partnerskim, gdyż angażuje wielu partnerów w uspołeczniony proces dialogu.

W okresie programowania 2007-2013 Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego będzie poddawany procesom ewaluacyjnym mającym charakter strategiczny oraz operacyjny. Ewaluacje strategiczne mają na celu ocenę ewolucji programu w odniesieniu do priorytetów wspólnotowych i krajowych, natomiast ewaluacje operacyjne przeprowadzane będą w celu wspierania monitorowania programu operacyjnego, a w konsekwencji do przygotowywania sprawozdań.

Ze względu na moment przeprowadzania ewaluacji wyróżnia się:

- ewaluację ex ante – (szacunkową) przeprowadzaną przed rozpoczęciem okresu programowania, ocena ta dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, została przeprowadzona przez ewaluatorów zewnętrznych, na zlecenie MRR przy współpracy z IZ RPO i zakończona w listopadzie 2006 r. (suplement w lutym 2007).

- ewaluację mid-term – przeprowadzaną w połowie okresu realizacji programu, nie później niż w ciągu roku następującego po zakończeniu połowy okresu jego realizacji,
- ewaluację on-going – (bieżącą, uzupełniającą) przeprowadzaną w trakcie realizacji programu,
- ewaluację ex post – (pełną) przeprowadzaną po zakończeniu realizacji programu, za którą odpowiedzialna jest Komisja Europejska, natomiast obowiązkiem Instytucji Zarządzającej, Instytucji Koordynującej RPO oraz KJO jest współpraca z Komisją europejską w zakresie wymaganym przez KE i niezbędnym do wykonania ewaluacji ex post.

Niniejszy Plan dotyczy przede wszystkim ewaluacji przeprowadzanych w trakcie realizacji RPO WK-P 2007-2013 (ewaluacji bieżących) zarówno operacyjnych jak i strategicznych.

Poza ocenami zaplanowanymi Instytucja Zarządzająca zobowiązana jest do przeprowadzenia ewaluacji bieżących również w przypadku, gdy monitorowanie ujawniło znaczące odchylenia od założonych pierwotnie celów, a także w przypadku gdy składane są wnioski o dokonanie przeglądu programu operacyjnego lub jego części (zgodnie z art. 33 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006) w sytuacji, gdy zmiany w programie związane z ww. przeglądem dotyczą: realokacji finansowych, celów programu operacyjnego oraz osi priorytetowych lub istotnych elementów systemu wdrażania.

Ponadto Instytucja Zarządzająca jest zobowiązana do przeprowadzenia ewaluacji strategicznych dotyczących kwestii horyzontalnych w obszarach i terminach wskazanych przez Krajową Jednostkę Oceny w Planie ewaluacji NSRO (w szczególności w Okresowych planach ewaluacji NSRO).

IZ RPO WK-P będzie współpracować z Instytucją Koordynującą RPO (IK RPO) przy opracowaniu Planu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO, a także będzie współpracować z KJO w zakresie ewaluacji stopnia realizacji RPO WK-P, która jest przeprowadzana do dnia 30 czerwca 2011 roku. Wyniki tej ewaluacji posłużą do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania.

Celem Planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 jest wskazanie kierunków działań ewaluacyjnych programu oraz określenie sposobu organizacji procesu ewaluacji.

Uszczegółowieniem Planu ewaluacji RPO WK-P będą Okresowe plany ewaluacji (sporządzane w terminie do końca grudnia danego roku), które zawierać będą działania związane z ewaluacją planowane do realizacji w roku następnym. Okresowe plany ewaluacji zatwierdza Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Plan ewaluacji RPO WK-P składa się z następujących głównych elementów:

- ogólnej charakterystyki Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- opisu ogólnych kierunków działań związanych z ewaluacją,
- opisu sposobu organizacji systemu ewaluacji RPO WK-P.

2. Charakterystyka Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 jest jednym z 16 programów regionalnych dla realizacji Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2015. Jest on podstawowym instrumentem realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020. Określa priorytety oraz system wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Celem strategicznym RPO WK-P jest poprawa konkurencyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej jego obszaru. Zakłada się, iż realizacja celu strategicznego spowoduje wzmocnienie społeczno-gospodarczej roli województwa w kraju, wzrost zatrudnienia, zwiększenie dochodów mieszkańców i poprawę ich poziomu życia oraz zmniejszenie różnic w rozwoju społecznym i gospodarczym pomiędzy obszarami, w tym obszarami wiejskimi i miejskimi.

Cel strategiczny programu jest prezentowany przez następujące cele szczegółowe:

1. Zwiększenie atrakcyjności województwa kujawsko-pomorskiego jako obszaru aktywności gospodarczej, lokalizacji inwestycji, jako obszaru atrakcyjnego dla zamieszkania i wypoczynku zarówno dla mieszkańców regionu, jak i turystów.

Realizacja celu zakłada w szczególności zdecydowaną poprawę infrastruktury technicznej komunikacyjnej (drogowej, kolejowej, lotniczej) oraz infrastruktury ochrony środowiska. Szczególnie istotnym jest zwiększenie spójności komunikacyjnej ośrodków centralnych aglomeracji Bydgoszczy i Torunia, wzmocnienie ich powiązań z regionem i otoczeniem zewnętrznym.

2. Zwiększenie konkurencyjności gospodarki regionu

Cel zakłada wzrost przedsiębiorczości mieszkańców i wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw. Jego realizacja wymaga zwiększenia aktywności sektora obsługi biznesu, wzrostu zdolności przedsiębiorstw do stosowania nowych technologii, współpracy przedsiębiorstw z sektorem B+RT. W realizacji celu niezbędny jest rozwój infrastruktury informatycznej (sieci szerokopasmowych) umożliwiającej powszechny dostęp do Internetu, przepływ informacji warunkującej postęp naukowo-techniczny i rozwój gospodarczy, rozwijanie e-usług. Realizacja celu zakłada rozwój usług turystycznych w kierunku podniesienia standardu świadczonych usług oraz tworzenia nowych atrakcyjnych produktów turystycznych.

3. Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców

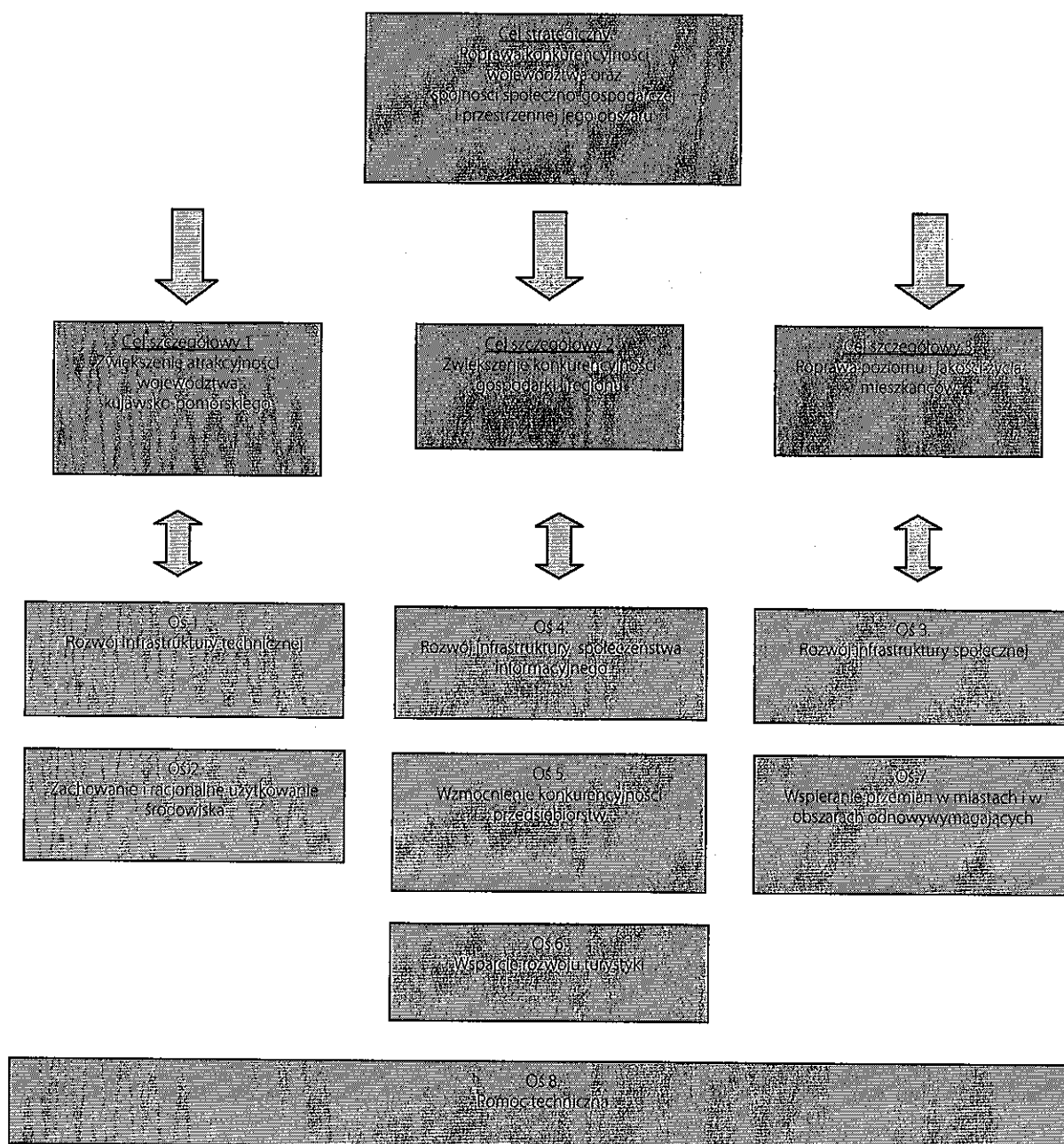
Realizacja celu zakłada poprawę infrastruktury społecznej w aspekcie podniesienia jakości świadczonych usług, w szczególności szkolnictwa wyższego, specjalistycznych usług medycznych. Realizacja celu zakłada również ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów z różnych przyczyn odstających w rozwoju, w tym „zaniedbanych” części obszarów miejskich, obszarów, które należy przystosować do nowych funkcji, jak np. byłych terenów przemysłowych i byłych terenów wojskowych.

Wymienione powyżej cele mierzone będą za pomocą wskaźników przedstawionych w tabeli 1.

Tabela 1. Podstawowe wskaźniki realizacji celów RPO WK-P 2007-2013

Cele		Wskaźniki	Wartość wskaźnika w roku bazowym	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2013)
Cel strategiczny	Poprawa konkurencyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej jego obszaru	Liczba nowoutworzonych miejsc pracy brutto:		
		- ogółem	0	8 388
		- mężczyźni	0	4 194
		- kobiety	0	4 194
		Liczba nowoutworzonych miejsc pracy netto ogółem	0	2 400
		Zmiana poziomu PKB w wyniku oddziaływania RPO	0	2,45
Cele szczegółowe	Cel 1 Zwiększenie atrakcyjności województwa kujawsko-pomorskiego	Drogi wojewódzkie w dobrym stanie technicznym (klasa A) w % dróg wojewódzkich ogółem	6,7	19,4
		Ruch pasażerów w portach lotniczych (przyjazdy, wyjazdy) w tys.	76,9	250,0
		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	60,2	74,0
	Cel 2 Zwiększenie konkurencyjności gospodarki i regionu	Nakłady na działalność B+R finansowane przez podmioty gospodarcze w nakładach ogółem w %	59,1	64,0
		Udział w produkcji wyrobów nowych i zmodernizowanych w produkcji sprzedanej przemysłu w %	22,5	32,0
		Wartość dodana brutto na 1 pracującego w tys. zł	60,5	91,3
	Cel 3 Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców	Saldo migracji zewnętrznych (międzyregionalnych)	-1351	0,0
		Liczba kształcących się w systemie kształcenia ustawicznego dorosłych	22 904	40 000
		Umieralność z powodu chorób układu krążenia na 10 tys. mieszk.	43,8	38,0

Cele Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 będą realizowane poprzez ukierunkowane działania określone jako osie priorytetowe. Schemat 1 przedstawia powiązanie celów programu z priorytetowymi obszarami ich realizacji.

Schemat 1. Powiązanie celów programu z osiami priorytetowymi.

Łączna suma środków zaangażowanych w RPO WK-P w latach 2007-2013 wyniesie około 1 245 mln euro. Z tej sumy:

- 951 mln euro będzie pochodziło z budżetu UE (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego),
- 167,8 mln euro z publicznych środków krajowych,
- ok. 126,4 mln euro zostanie zaangażowanych ze strony podmiotów prywatnych.

3. Główne kierunki działań związanych z ewaluacją RPO WK-P w okresie 2007-2013

Głównym celem realizacji działań ewaluacyjnych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w lata 2007-2013 jest podwyższenie jakości, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z interwencji publicznej na obszarze regionu kujawsko-pomorskiego.

Zakładane poniżej kierunki badań ewaluacyjnych są spójne z działaniami ujętymi w orientacjach strategicznych w Planie ewaluacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013.

3.1. Działania dotyczące realizacji ewaluacji w zakresie obszarów działania programu

Osiągnięcie głównego celu ewaluacji możliwe będzie poprzez realizację założonych działań ewaluacyjnych w poniższych zakresach:

1. w zakresie rozwoju regionalnego i przestrzennego,
2. w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury,
3. w zakresie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki,
4. w zakresie ochrony środowiska,
5. w zakresie działań promocyjno – informacyjnych programu.

Wytypowane obszary oceny są zgodne z celem strategicznym programu oraz celami szczegółowymi RPO WK-P, które realizowane będą poprzez osie priorytetowe.

Tabela 2. Obszary działań ewaluacyjnych RPO WK-P 2007-2013 na tle struktury programu

Strategiczny obszar działania ewaluacyjnego	Cel strategiczny RPO	Obszary działań ewaluacyjnych	Cele szczegółowe programu	Oś priorytetowa	Udział środków z RPO
rozwój regionalny i przestrzenny	poprawa konkurencyjności województwa oraz społeczności społeczno-gospodarczej przesiarskiej jego obszaru	rozwój i modernizacja infrastruktury	1. Zwiększenie atrakcyjności województwa kujawsko-pomorskiego	Oś priorytetowa 1 Rozwój infrastruktury technicznej	25,2
		ochrona środowiska		Oś priorytetowa 2 Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska	12,3
		konkurencyjność i innowacyjność gospodarki	2. Zwiększenie konkurencyjności gospodarki regionu	Oś priorytetowa 4 Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	6
				Oś priorytetowa 5 Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw	26,5
				Oś priorytetowa 6 Wsparcie rozwoju turystyki	5
		rozwój i modernizacja infrastruktury	3. Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców	Oś priorytetowa 3 Rozwój infrastruktury społecznej	13
				Oś priorytetowa 7 Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy	9

Ocena wpływu funduszy RPO na rozwój regionalny i przestrzenny województwa.

Przedmiotem ewaluacji w ramach niniejszego obszaru, który określony został jako strategiczny, będzie wymiar terytorialny realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w lata 2007-2013, a tym samym stopień osiągnięcia założonego celu strategicznego programu.

Badania obejmą w szczególności:

- ocenę wpływu RPO na zwiększenie potencjału ośrodków stołecznych regionu, w tym rozwój funkcji metropolitalnych (naukowych, edukacyjnych, kulturalnych i turystycznych),
- ocenę wpływu RPO na przekształcenia obszarów wiejskich.

Ewaluacja RPO WK-P w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury.

Ocenie poddawany będzie wpływ rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej i społecznej w ramach RPO na rozwój społeczno-ekonomiczny województwa kujawsko-pomorskiego, w tym w szczególności wpływ na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

Badania ewaluacyjne w obszarze infrastruktury koncentrować się będą na zagadnieniach dotyczących oceny interwencji w zakresie infrastruktury transportowej, środowiskowej, społecznej oraz energetycznej.

Głównymi kryteriami oceny będzie skuteczność, efektywność, trafność, użyteczność i trwałość ww. interwencji w zakresie realizacji celów założonych w strategii rozwoju programu operacyjnego, m.in. zwiększenie dostępności zewnętrznej regionu i poprawa połączeń komunikacyjnych wewnątrzregionalnych, zwiększenie bezpieczeństwa na drogach, zwiększenia udziału transportu publicznego w obsłudze mieszkańców, poprawa dostępu do infrastruktury społecznej (z zakresu ochrony zdrowia, edukacji, kultury, infrastruktury turystycznej), wzrost potencjału rozwojowego turystyki, kultury i dziedzictwa kulturowego.

Ewaluacja RPO WK-P w zakresie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki

Przedmiotem ewaluacji w tym obszarze będą zagadnienia dotyczące podnoszenia konkurencyjności i zwiększania innowacyjności sektora gospodarki w regionie. Badania te posłużą m.in. do oceny realizacji celów Strategii Lizbońskiej.

Badania ewaluacyjne w w/w obszarze skierowane będą głównie na zagadnienia związane z procesami badań i rozwoju (B+R), a także z rozwojem społeczeństwa informacyjnego i ich rolę w zwiększaniu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki

W zakresie zagadnień związanych z innowacyjnością ewaluacji poddawana będzie skuteczność, efektywność, trafność, użyteczność i trwałość instrumentów realizacji i ich efektów w ramach RPO przyczyniających się do rozwoju innowacyjności produktowej, procesowej i organizacyjnej przedsiębiorstw oraz całej gospodarki.

Ewaluacja RPO WK-P w zakresie ochrony środowiska

W ramach obszaru ocenie podlegać będzie wpływ interwencji współfinansowanych z funduszy strukturalnych UE na środowisko naturalne, a także trafność podjętych działań w zakresie ochrony środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Badania ewaluacyjne skierowane będą m.in. na zagadnienia związane z wpływem realizacji RPO na obszary chronione, w tym objęte siecią NATURA 2000.

W zakresie zagadnień związanych z ochroną środowiska ewaluacji poddawana będzie skuteczność, efektywność, trafność, użyteczność i trwałość instrumentów realizacji i ich efektów w ramach RPO przyczyniających się do realizacji celu 1. Zwiększenie atrakcyjności województwa kujawsko-pomorskiego, a także celu 3. Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców.

Ewaluacja działań promocyjno-informacyjnych RPO WK-P

Przedmiotem badań ewaluacyjnych w zakresie działań promocyjno-informacyjnych prowadzonych przez IZ RPO będzie pozyskanie wiedzy na temat wpływu podejmowanych działań na realizację założonych celów w Planie komunikacji RPO WK-P

Głównymi kryteriami oceny będzie skuteczność, efektywność, trafność, a także zasięg oddziaływania przedsięwzięć.

W ramach wymienionych głównych obszarów tematycznych będą prowadzone ewaluacje strategiczne oraz operacyjne. Tematy poszczególnych ewaluacji strategicznych oraz operacyjnych identyfikowane będą w trakcie realizacji procesu ewaluacji RPO WK-P i zawarte będą w Okresowych planach ewaluacji RPO WK-P.

Ponadto IZ RPO WK-P prowadzić będzie badania ewaluacyjne wskazane za obowiązkowe dla wszystkich programów operacyjnych, zgodnie z wytycznymi w zakresie ewaluacji.

3.2. Działania dotyczące budowy potencjału ewaluacyjnego

3.2.1. Budowa struktur odpowiedzialnych za proces ewaluacji

W zakresie budowy struktur odpowiedzialnych za proces ewaluacji podejmowane będą głównie działania związane z:

- Planowaniem procesu ewaluacji RPO WK-P, poprzez sporządzanie Planu Ewaluacji oraz Okresowych Planów Ewaluacji zawierających listy planowanych ocen na rok następny, przesyłanych do 31 grudnia każdego roku do KJO oraz stosowanie się do listy ewaluacji strategicznych zawartych w okresowych planach ewaluacji NSRO.
- Przekazywaniem KJO do 31 marca każdego roku informacji dotyczących działań w zakresie ewaluacji realizowanych w roku poprzednim.
- Monitorowaniem realizacji Planu Ewaluacji oraz Okresowych Planów Ewaluacji celem lepszej koordynacji procesu ewaluacji RPO WK-P.
- Monitorowaniem procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji.
- Stosowaniem Wytycznych w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 celem zapewnienia zgodności sposobu ewaluacji Programu ze standardami unijnymi i krajowymi, jak również zapewnienia jednolitości zasad ewaluacji programów operacyjnych.
- Współpracą z KJO w celu koordynacji procesu ewaluacji. Współpraca dotyczyć będzie przede wszystkim kwestii organizacyjnych i technicznych. Będzie realizowana za pomocą dwóch głównych instrumentów, tj. udział w tematycznych Grupach Sterujących powołanych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego (głównie na poziomie NSRO) oraz roboczej sieci współpracy w zakresie ewaluacji. Działania koncentrować się będą na stałej wymianie informacji z KJO i uczestnictwie w organizowanych przez KJO spotkaniach roboczych.
- Współpracą z Instytucjami zaangażowanymi w proces realizacji PO KL na poziomie regionalnym.

3.2.2. Rozpowszechnianie wiedzy i informacji na temat ewaluacji

Rozpowszechnianie wiedzy i informacji na temat ewaluacji RPO WK-P będzie realizowane poprzez:

- konferencje tematyczne organizowane po zakończeniu najważniejszych badań ewaluacyjnych,
- podstronę poświęconą ewaluacji na stronie www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl, na której będą umieszczane bieżące informacje na temat ewaluacji RPO WK-P oraz baza raportów ewaluacyjnych,
- organizowanie szkoleń dla pracowników IZ oraz zainteresowanych tematyką ewaluacji beneficjentów.

Oprócz w/w. działań IZ RPO WK-P będzie uczestniczyć w konferencjach tematycznych, spotkaniach i szkoleniach dotyczących ewaluacji organizowanych przez KJO oraz inne instytucje i podmioty, zaangażowane w proces ewaluacji funduszy strukturalnych w Unii Europejskiej.

3.2.3. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi

IZ RPO WK-P będzie stale współpracowała z Krajową Jednostką Oceny przede wszystkim poprzez uczestnictwo w tematycznych Grupach Sterujących oraz wymianę informacji w ramach roboczej sieci współpracy w zakresie ewaluacji. Wraz z KJO przeprowadzona zostanie m.in.: do dnia 30 czerwca 2011 roku ewaluacja stopnia realizacji Programu oraz ewaluacja ex-post.

Instytucja Zarządzająca w ramach współpracy z Komisją Europejską będzie m.in. przekazywać na jej życzenie wyniki ewaluacji, współpracować z nią przy ewaluacjach inicjowanych przez KE oraz ewaluacji ex-post.

Oprócz powyższego IZ RPO WK-P w zakresie ewaluacji będzie współpracowała z Instytucją Koordynującą RPO, Instytucjami Zarządzającymi programami operacyjnymi, ekspertami zewnętrznymi, beneficjentami i innymi podmiotami mającymi wpływ na proces realizacji i ewaluacji RPO WK-P.

3.2.4. Rozwój metodologii badań ewaluacyjnych

IZ RPO WK-P będzie brać udział w pracach nad rozwojem metodologii badań ewaluacyjnych prowadzonych przez KJO.

4. Opis sposobu organizacji systemu ewaluacji

Za przeprowadzenie ewaluacji na poziomie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego odpowiedzialna jest Instytucja Zarządzająca, której rolę pełni Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W ramach IZ, została utworzona Jednostka Ewaluacyjna bezpośrednio odpowiedzialna za przebieg procesu ewaluacji RPO WK-P, licząca 4 pełne etaty pracowników. W celu zachowania zasady partnerstwa oraz wsparcia Jednostki Ewaluacyjnej powołana została Grupa Sterująca. Dodatkowo rola wspierania oraz monitorowania RPO WK-P powierzona została Komitetowi Monitorującemu Regionalny Program Operacyjny.

Funkcję koordynatora działań w zakresie ewaluacji wszystkich regionalnych programów operacyjnych sprawuje Krajowa Jednostka Oceny. Dodatkowym uczestnikiem systemu ewaluacji jest Instytucja Koordynująca Regionalne Programy Operacyjne, w której ramach powołana została Jednostka Ewaluacyjna.

Niniejszy Plan ewaluacji dotyczy kwestii specyficznych dla RPO WK-P, dopuszcza jednak przeprowadzenie ewaluacji na poziomach niższych niż poziom programu, tzn. na poziomie priorytetów, działań oraz projektów.

W celu zapewnienia obiektywności badań, wszystkie ewaluacje będą zlecane niezależnym ewaluatorom zewnętrznym wybranym w procedurze zgodnej z ustawą Prawo zamówień publicznych. Równolegle Jednostka Ewaluacyjna Instytucji Zarządzającej może, we własnym zakresie, przeprowadzać ewaluacje uzupełniające, tzw. ewaluacje wewnętrzne, na potrzeby bieżącego monitorowania procesu ewaluacji.

Istotnym aspektem funkcjonowania systemu ewaluacji będzie jego powiązanie z systemem sprawozdawczości. Instytucja Zarządzająca będzie ściśle współpracować w tym zakresie z Instytucją Koordynującą RPO.

Rolą Krajowej Jednostki Oceny (KJO) w zakresie ewaluacji regionalnych programów operacyjnych jest w szczególności:

- rozpowszechnianie wiedzy na temat stosowanych w Unii Europejskiej ogólnie przyjętych standardów ewaluacji funduszy strukturalnych,
- zapewnienie we współpracy z Instytucjami Zarządzającymi przeprowadzenia do dnia 30 czerwca 2011 roku ewaluacji stopnia realizacji programów operacyjnych, której wyniki posłużą do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania,
- upublicznianie wyników przeprowadzonych ewaluacji,
- monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji.

Rolę KJO pełni Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Obsługą organizacyjną prac KJO zajmuje się Wydział Ewaluacji. Koordynacja procesu ewaluacji NSRO odbywa się na forum Zespołu Sterującego procesem ewaluacji NSRO, a na poziomie roboczym opiera się na 6 Grupach Sterujących.

Rolą Instytucji Zarządzającej (IZ) jest w szczególności:

- zapewnienie środków finansowych, w ramach pomocy technicznej, na prowadzenie ewaluacji,
- pozyskiwanie i gromadzenie odpowiednich danych z systemu monitoringu,
- opracowanie Planu ewaluacji PO oraz koordynacja procesu realizacji celów Planu,
- zapewnienie przeprowadzenia ewaluacji operacyjnych związanych z monitorowaniem realizacji programu, w szczególności w przypadku, gdy wyniki monitoringu wykazują znaczące odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy zgłoszone są propozycje zmian w programie,
- zapewnienie przeprowadzania ewaluacji strategicznych, w szczególności tych, które wskazane są w Planie ewaluacji NSRO jako obligatoryjne dla wszystkich programów operacyjnych,
- przekazywanie wyników ewaluacji Komitetowi Monitorującemu Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Krajowej Jednostce Oceny, a także Komisji Europejskiej na jej życzenie (do Komisji Europejskiej powinny być przysyłane wyniki ewaluacji sporządzanych w przypadku przeglądu programu wynikającego z realokacji finansowych, zmian celów programu, osi priorytetowych lub istotnych elementów systemu wdrażania),
- upublicznianie wyników przeprowadzonych ewaluacji,
- współpraca z Krajową Jednostką Oceny w zakresie przeprowadzenia do dnia 30 czerwca 2011 roku ewaluacji stopnia realizacji programu operacyjnego, której wyniki posłużą do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania,
- współpraca z Krajową Jednostką Oceny oraz Komisją Europejską przy ewaluacjach inicjowanych z ich inicjatywy,
- współpraca z Krajową Jednostką Oceny oraz Komisją Europejską przy ewaluacjach ex post,
- przestrzeganie wytycznych Krajowej Jednostki Oceny oraz stosowanych w Unii Europejskiej ogólnie przyjętych standardów ewaluacji funduszy strukturalnych,
- monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji,
- przekazanie do Krajowej Jednostki Oceny, do 31 grudnia każdego roku Okresowego planu ewaluacji,
- przekazanie do Krajowej Jednostki Oceny, do końca marca każdego roku informacji dotyczącej działań w zakresie ewaluacji.

Rolę Instytucji Zarządzającej pełni Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a w jego imieniu zadania dotyczące ewaluacji wykonuje Jednostka Ewaluacyjna, której rolę sprawuje Wydział Programowania i Ewaluacji w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Rolą Instytucji Koordynującej RPO (IK RPO) jest w szczególności:

- zapewnienie środków finansowych, w ramach pomocy technicznej, na prowadzenie ewaluacji,
- pozyskiwanie i gromadzenie odpowiednich danych z systemu monitoringu,
- opracowanie we współpracy z IZ RPO Planu ewaluacji kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO oraz koordynacja procesu realizacji celów Planu,
- przekazywanie wyników ewaluacji w zakresie kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO Krajowej Jednostce Oceny, Instytucjom Zarządzającym RPO oraz Komisji Europejskiej na jej życzenie,
- upublicznienie wyników przeprowadzonych ewaluacji,

- współpraca z Krajową Jednostką Oceny w zakresie przeprowadzenia do dnia 30 czerwca 2011 roku ewaluacji stopnia realizacji programu operacyjnego, której wyniki posłużą do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania,
- współpraca z Krajową Jednostką Oceny oraz Komisją Europejską przy ewaluacjach wykonywanych z ich inicjatywy,
- współpraca z Krajową Jednostką Oceny oraz Komisją Europejską przy ewaluacjach ex post,
- zapewnienie przestrzegania wytycznych Krajowej Jednostki Oceny oraz stosowanych w Unii Europejskiej ogólnie przyjętych standardów ewaluacji funduszy strukturalnych.

Rolę Instytucji Koordynującej RPO pełni Departament Koordynacji Programów Regionalnych w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Współpracuje on ściśle z Instytucją Zarządzającą oraz Krajową Jednostką Oceny.

Rolą Grupy Sterującej (GS) jest w szczególności:

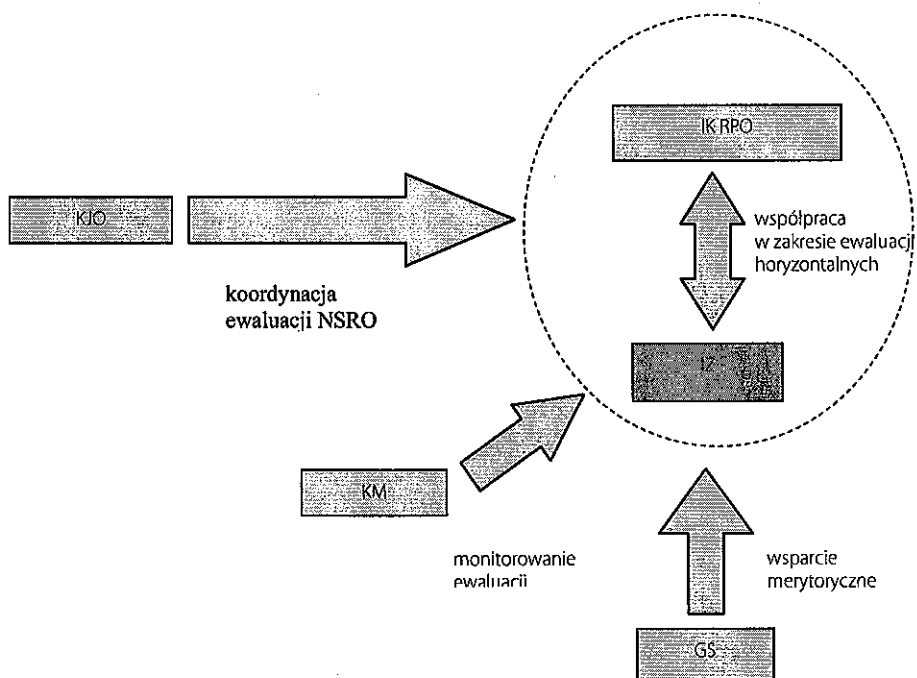
- wsparcie dla Jednostki Ewaluacyjnej przy formułowaniu zakresu ewaluacji,
- wsparcie dla Jednostki Ewaluacyjnej przy formułowaniu kryteriów wyboru wykonawcy badania ewaluacyjnego (zwanego dalej „Wykonawcą”) oraz kryteriów oceny ofert składanych przez oferentów,
- monitorowanie postępu prac Wykonawcy w ramach zleconego badania ewaluacyjnego,
- wsparcie dla Jednostki Ewaluacyjnej w zakresie oceny wstępnych wersji raportów końcowych lub raportów częściowych,
- monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji,
- opiniowanie Planów ewaluacji.

W skład Grupy Sterującej wejdą m.in. przedstawiciele jednostek IZ RPO zaangażowanych w proces wdrażania i zarządzania RPO WK-P oraz eksperci zewnętrzni. Skład grupy, jej zadania, oraz tryb pracy zostaną określone w drodze uchwały, przez Zarząd Województwa.

Rolą Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny (KM) w zakresie ewaluacji jest w szczególności:

- zapoznavanie się z Planami ewaluacji RPO WK-P,
- monitorowanie procesu ewaluacji,
- rekomendowanie obszarów, które powinny zostać poddane ewaluacji,
- zapoznavanie się z wynikami ewaluacji.

Sposób organizacji procesu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 przedstawiono na schemacie 2.

Schemat 2. Sposób organizacji procesu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

5. Terminy działań ewaluacyjnych, stanowiące zobowiązanie dla Instytucji Zarządzającej RPO WK-P, na lata 2007-2015

1. Do końca marca każdego roku Instytucja Zarządzająca przekaże do Krajowej Jednostki Oceny roczną informację dotyczącą działań w zakresie ewaluacji realizowanych w roku poprzednim (na wszystkich poziomach wdrażania programu). Zakres informacji będzie obejmował: informacje dotyczące zrealizowanych badań ewaluacyjnych, informacje dotyczące wdrożonych rekomendacji, informacje dotyczące działań podjętych w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego. Informacja będzie dotyczyć ewaluacji zakończonych oraz będących w trakcie realizacji. Informacje będą przesyłane w wersji elektronicznej w formacie „xls” wg tabeli stanowiącej załącznik 2 oraz dodatkowo w formie opisowej informacje dotyczące działań podjętych w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego.
2. Do 31 grudnia każdego roku Instytucja Zarządzająca przekaże do Krajowej Jednostki Oceny Okresowy Plan Ewaluacji w formie tabeli, wg wzoru wskazanego w załączniku 1, zawierający listę ewaluacji planowanych do przeprowadzenia w roku następnym na wszystkich poziomach wdrażania RPO WK-P.
3. Do dnia 30 czerwca 2011 roku Krajowa Jednostka Oceny ma obowiązek przeprowadzenia ewaluacji stopnia realizacji programów operacyjnych, której wyniki mają posłużyć do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania. Do zadań Instytucji Zarządzającej należy w tym wypadku współpraca z KJO.

6. Finansowanie działań związanych z ewaluacją

Przedsięwzięcia z zakresu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego będą finansowane w ramach Osi priorytetowej 8 - Pomoc techniczna, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013. Według wstępnych szacunków, na działania związane z ewaluacją RPO WK-P na lata 2007-2015 Instytucja Zarządzająca przeznaczy ok. 2,5 mln euro (na kwotę składać się będzie w 85 % dotacja rozwojowa oraz w 15% wkład własny).

Większość kosztów dotyczących ewaluacji ponoszona będzie na wynagrodzenie ewaluatorów zewnętrznych. Wybór podmiotów przeprowadzających ewaluację (ewaluatorów zewnętrznych) odbywać się będzie zgodnie z procedurą przewidzianą w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177 ze zm.). W zakresie wyboru wykonawców zgodnie z ww. procedurą Jednostka Ewaluacyjna będzie współpracować z Departamentem Administracji.

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. Wzór listy planowanych ewaluacji w roku _____
2. Wzór informacji rocznej w zakresie ewaluacji. :

WYKAZ SKRÓTÓW

RPO WK-P - Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
IZ RPO WK-P - Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
KM – Komitet Monitorujący
GS – Grupa Sterująca
KE – Komisja Europejska
KJO – Krajowa Jednostka Oceny
IK RPO – Instytucja Koordynująca RPO
NSRO – Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013
SWW - Strategiczne Wytoczne Wspólnoty dla spójności na lata 2007-2013
UE – Unia Europejska
EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

WYKAZ MATERIAŁÓW

- System ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 - Krajowa Jednostka Oceny; Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej; MRR; Warszawa, sierpień 2007
- Plan ewaluacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 - Krajowa Jednostka Oceny; Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej; MRR; Warszawa, sierpień 2007
- Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju i programów operacyjnych w Polsce -- Poradnik - Krajowa Jednostka Oceny; Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej; MGIP; Warszawa, maj 2005
- Nowy okres programowania 2007-2013. Przewodnik po metodach ewaluacji: wskaźniki monitoringu i ewaluacji, Dokument roboczy nr 2 – Komisja Europejska, Sierpień 2007
- The New Programming Period 2007-2013. Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Evaluation During the Programming Period, Working Paper No. 5. - European Commission, April 2007

Załącznik 1

Lista planowanych ewaluacji w roku _____

Nazwa instytucji iniciator ewaluacji	Nazwa badania	Sposób realizacji ewaluacji (wewnętrzna/zewnętrzna)	Termin realizacji	Planowany koszt ewaluacji (w przypadku ewaluacji zewnętrznych)	Opis zakresu badania

Załącznik 2

Informacja roczna w zakresie ewaluacji

Nazwa instytucji przesyłającej informację roczną w zakresie ewaluacji:

Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożenie rekomendacji/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi

the 1990s, the number of people in the world who are illiterate has increased from 400 million to 600 million. The number of illiterate people in the world is expected to reach 700 million by the year 2015. The number of illiterate people in the world is expected to reach 800 million by the year 2020. The number of illiterate people in the world is expected to reach 900 million by the year 2025. The number of illiterate people in the world is expected to reach 1 billion by the year 2030. The number of illiterate people in the world is expected to reach 1.1 billion by the year 2035. The number of illiterate people in the world is expected to reach 1.2 billion by the year 2040. The number of illiterate people in the world is expected to reach 1.3 billion by the year 2045. The number of illiterate people in the world is expected to reach 1.4 billion by the year 2050. The number of illiterate people in the world is expected to reach 1.5 billion by the year 2055. The number of illiterate people in the world is expected to reach 1.6 billion by the year 2060. The number of illiterate people in the world is expected to reach 1.7 billion by the year 2065. The number of illiterate people in the world is expected to reach 1.8 billion by the year 2070. The number of illiterate people in the world is expected to reach 1.9 billion by the year 2075. The number of illiterate people in the world is expected to reach 2 billion by the year 2080. The number of illiterate people in the world is expected to reach 2.1 billion by the year 2085. The number of illiterate people in the world is expected to reach 2.2 billion by the year 2090. The number of illiterate people in the world is expected to reach 2.3 billion by the year 2095. The number of illiterate people in the world is expected to reach 2.4 billion by the year 2100.